

VIII. SIRTQI EKONOMIKALIQ BAYLANISLAR

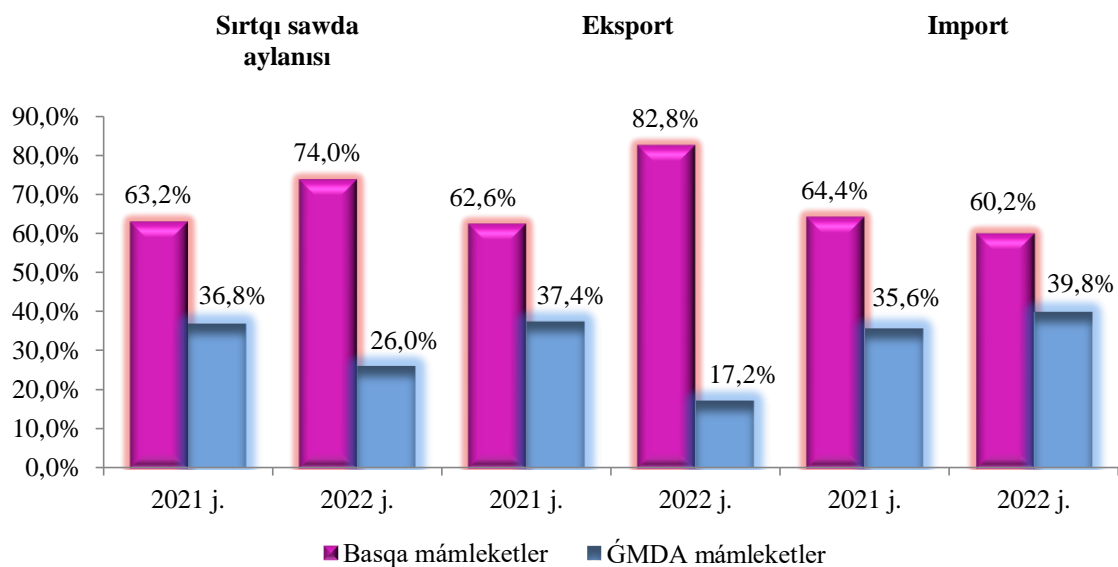
2022 jıldıń yanvar-mart aylarında sırtqı sawda aylanısı 140,4 mln. AQSh dolların qurap, sonnan 85,7 mln. AQSh dolları-eksport operaciyaları, 54,7 mln. AQSh dolları – import operaciyaların quradı.

Sırtqı sawda aylanısınıń saldósı 31,0 mln. AQSh dollardı quradı.

2022 jıldıń yanvar-mart aylarında ĞMDA hám basqa mámleketler kesiminde Respublikanıń sırtqı sawda aylanbası (mln. AQSh dolları)

	<i>yanvar-mart</i>		<i>2021 jil yanvar-martqa salıstırǵanda procent esabında</i>
	<i>2021 j.</i>	<i>2022 j.</i>	
Sırtqı sawda aylanbası	154,6	140,4	90,8
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	57,0	36,5	64,1
basqa mámleketler	97,6	103,9	106,4
Eksport	104,7	85,7	81,9
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	39,2	14,8	37,6
basqa mámleketler	65,5	71,0	108,4
Import	49,9	54,7	109,6
<i>sonnan:</i>			
ĞMDA mámleketleri	17,8	21,7	122,5
basqa mámleketler	32,1	32,9	102,5

**2022 jil yanvar-mart aylarında Respublika sırtqı sawda aylanbasında
ǴMDA hám basqa mámleketlerdiń úlesi**
(ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

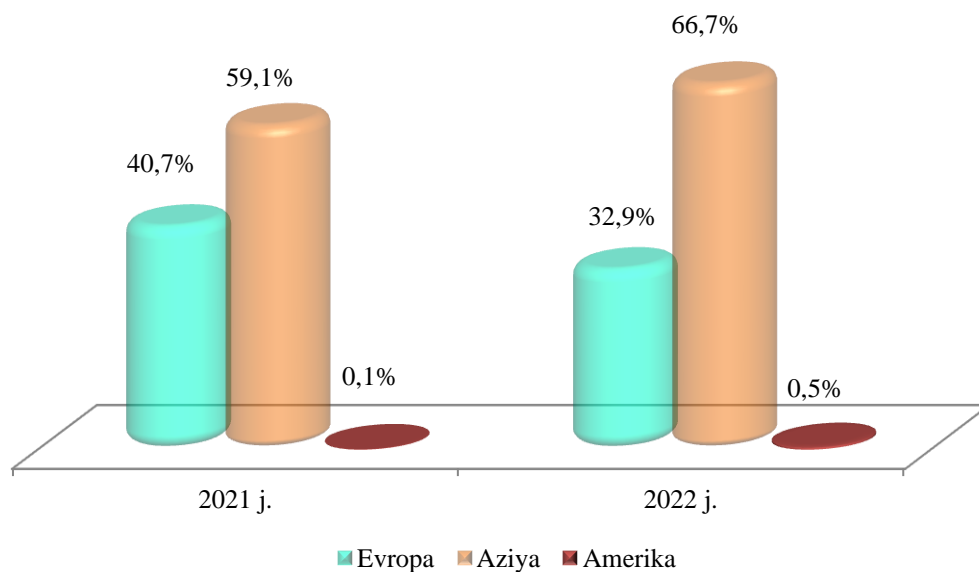
**Yanvar-mart aylarında Qaraqalpaqstan Respublikası
eksport-import quramı**

	<i>Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi</i>				<i>2021 jilǵa salıstırǵanda % esabında</i>
	<i>2021 jil</i>		<i>2022 jil</i>		
	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	<i>mln. AQSh doll.</i>	<i>úlesi, %</i>	
Eksport quramı	104,7	100,0	85,7	100,0	81,9
paxta talası	0,7	0,7	-	-	-
azıq-awqat ónimleri	10,9	10,5	9,2	10,7	84,0
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlanǵan buyımlar	78,1	74,6	59,4	69,3	76,0
qara hám reńli metallar	-	-	-	-	-
Energiya derekleri neft ónimleri	0,7	0,7	-	-	-
mashina hám úskenerler	0,1	0,1	1,4	1,6	9,1 m.
xızmetler	0,6	0,6	2,3	2,7	3,7 m.
basqalar	13,5	12,8	13,5	15,7	100,1

dawamı

	Eksport hám import operaciyaları kólemi hám úlesi				2021 jılǵa salıstırǵan da % esabında
	2021 jil		2022 jil		
	mln. AQSh doll.	mln. AQSh doll.	mln. AQSh doll.	mln. AQSh doll.	
Import quramı	49,9	100,0	54,7	100,0	109,6
azıq-awqat ónimleri	7,5	15,0	8,8	16,1	117,9
ximiyalıq ónimler hám onnan tayarlangan buyımlar	6,2	12,4	7,2	13,1	115,9
energiya derekleri hám neft ónimleri	4,4	8,9	4,0	7,4	90,8
qara hám reńli metallar	0,6	1,2	1,5	2,7	244,4
mashina hám úskeneler	20,0	40,1	19,1	34,9	95,3
xızmetler	2,8	5,6	3,0	5,5	108,7
basqalar	8,4	16,8	11,1	20,3	132,1

Sırtqı sawda aylanbasınıń kontinentler boyınsha quramı
(ulıwma kólemge salıstırǵanda procent esabında)

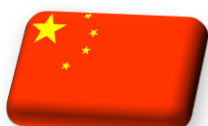
**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI
SAWDA AYLANISI EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN
MAMLEKETLER**

(2022- jil yanvar-mart ayi, mln. AQSh dollari)

Rossiya
Federatsiyasi

SSA – 21,3
Eksport – 8,1
Import – 13,2

Qıtay Xalıq
Respublikasi

SSA – 38,4
Eksport – 24,2
Import – 14,2

Türkiya

SSA - 29,1
Eksport - 26,4
Import – 2,7

Qazaqstan

SSA – 10,0
Eksport – 2,9
Import – 7,1

Latviya

SSA – 11,5
Eksport – 11,4
Import - 0,1

Ukraina

SSA – 1,6
Eksport – 1,5
Import - 0,1

Shvesariya

SSA – 4,7
Eksport - 0,0
Import – 4,7

Koreya
Respublikasi

SSA – 4,5
Eksport – 0,2
Import – 4,3

Germaniya

SSA – 2,7
Eksport – 0,1
Import – 2,6

Qırğızstan

SSA - 2,4
Eksport – 1,7
Import – 0,7

Qaraqalpaqstan Respublikası jáhannıń 55 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Türkiyada (20,8 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (27,7 %), Rossiya Federaciyasında (15,2 %), Latviyada (8,2 %), Qazaqstanda (7,1 %), Ukraina (1,1 %) hám Koreya Respublikasında (5,1 %) gúzetilgen.

Úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sonday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

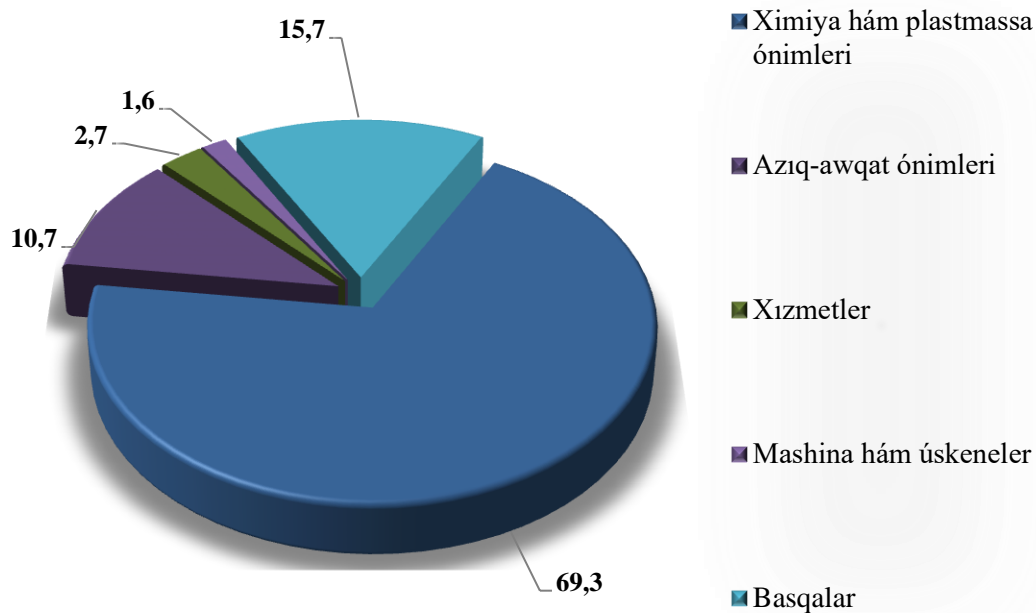
SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSAda Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylasınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tısqarı) menen bolsa, SSA da eń joqar úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET (yanvar-mart ayları, mln. AQSh dollari)

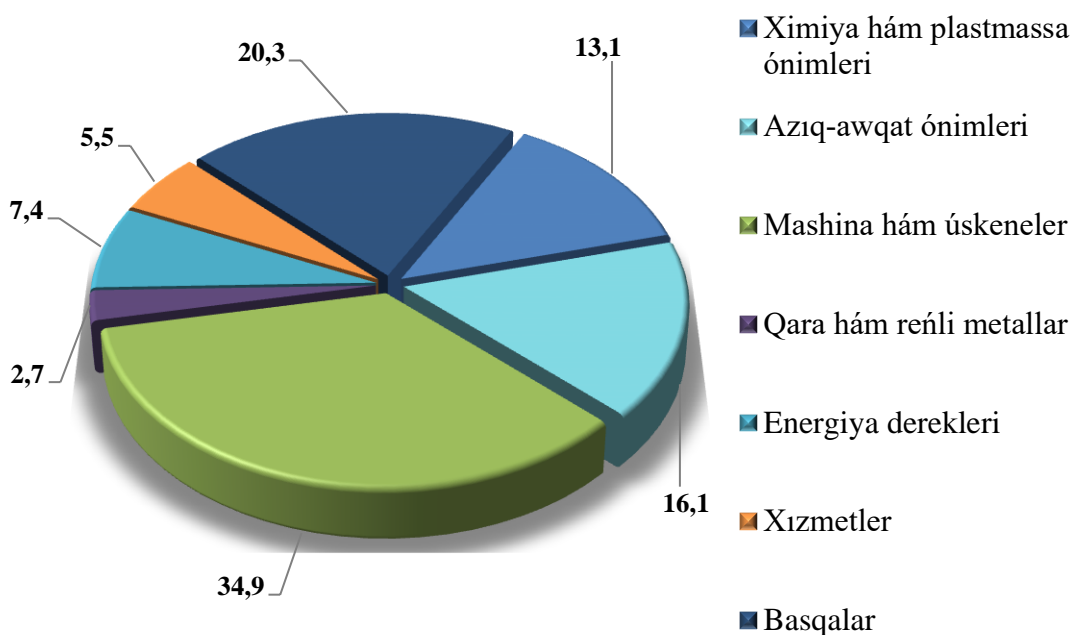

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 11 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (29,1 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (38,4 mln. AQSh dollari), Rossiya (21,3 mln. AQSh dollari) hám Latviya (11,5 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**Tovar hám xızmetler eksporti quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

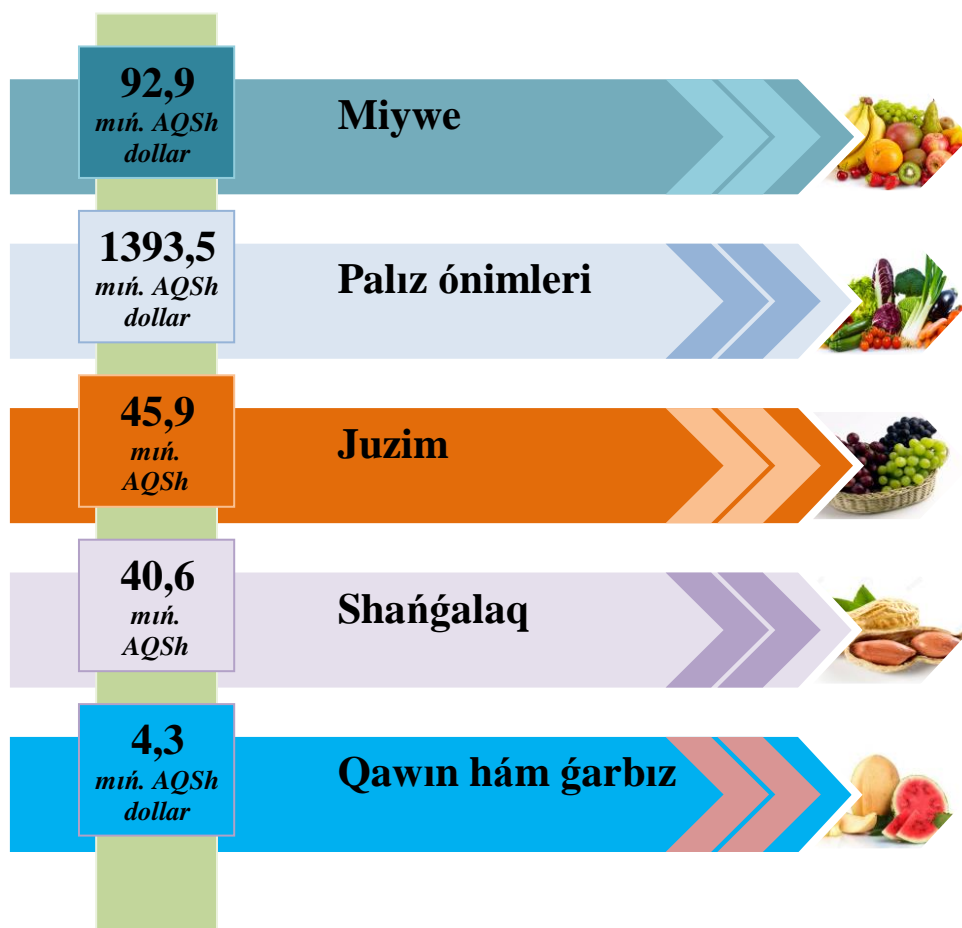

**Tovar hám xızmetler importı quramı,
jámine salıstırǵanda procentte**

2022 jıldıń yanvar-mart aylarında jámi 7444,1 tonna miywe-palız ónimleri 1577,2 mln AQSh dollar eksport qılındı, (2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 133,1 % ti quradı).

Sonday-aq 73,6 tonna miyweli rezavorlar 92,9 mln AQSh dollar eksport qılınǵan bolıp, eksport kólemi 2021 jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 19,7 tonnaǵa kemeygen.

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (65,8 %), Rossiya Federaciyası (8,0 %) hám Qirg'izstan (16,5 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen. Búgingi kúnde Qaraqalpaqstan Respublikasında miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potencialı júdá joqarı hám bul qolay tábiǵiy-ıqlım shárayatlarınıń barlıǵı hámde jergilikli islep shıǵarıwshılar tárepinen toplanǵan tájriybe menende baylanıslıǵı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasını rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.